

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Giltig från: 2026-03-19

Innehållsansvar: Charlotta Lundh, (chajo18), Sjukhusfysiker 1:e

Giltig till: 2028-03-19

Granskad av: Peter Gjertsson, (petgj1), Områdeschef

Godkänd av: Boubou Hallberg, (bouha1), Sjukhusdirektör

Externa arbetstagare inom verksamhet med strålning

Riktlinjens syfte

Riktlinjerna syftar till att säkerställa att externa arbetstagare som arbetar i verksamhet med strålning vid SU har samma skyddsnivå som SU:s anställda.

I dessa riktlinjer avser externa arbetstagare två kategorier inhyrd personal. Den ena är kategorin arbetstagare arbetar i verksamhet och med arbetsmoment där SU har tillstånd, arbetsgivaren har alltså här inte tillstånd för verksamhet med strålning. Den andra kategorin är personal som arbetar i SU:s lokaler men vars arbetsgivare har tillstånd för den verksamhet och arbetsuppgifter som arbetstagaren utför.

Grundläggande principer

För inhyrd personal som arbetar i verksamhet med strålning där arbetsgivare saknar tillstånd för verksamheten gäller:

Inhyrd personal ska vara kategoriindelad i samma kategori som SU:s egen personal som utför motsvarande arbetsuppgifter som den externa arbetstagaren ska göra.

Gravid arbetstagare: Samma riktlinjer och rutiner avseende gravid arbetstagare ska gälla externa arbetstagare. En individuell bedömning av

lämpligheten av att gravid extern arbetstagare deltar i arbete med strålning ska göras på samma sätt som för SU:s personal.

Om arbetet omfattar kategori A-arbete ska den inhyrda personen uppvisa aktuellt tjänstbarhetsintyg innan anställning. Ett aktuellt dospass, dvs. ett utdrag från nationella dosregistret ska också uppvisas innan arbetet påbörjas. Detta dospass ska kontrolleras så att dosgränsen innevarande år inte har överskridits eller riskerar att överskridas genom arbetet på SU.

Om arbetet omfattar kategori A-arbete ska den externa arbetstagaren tilldelas personlig dosimeter och uppmätt stråldosvärde ska rapporteras till det nationella dosregistret enligt de rutiner som gäller för SU:s personal.

Inhyrd personal ska ha den strålsäkerhetskompetens som arbetet inom verksamheten med joniserande strålning kräver, och samma krav gäller som för SU:s personal. Kontroll av att den som anställs har aktuell grundläggande strålsäkerhetsutbildning ska göras innan anställning. Dokumentation för den aktuella personen ska kunna uppvisas.

Omfattningen ska motsvara minst den som SU:s egen personal genomgår. Om sådan aktuell utbildning inte finns kan denna inhämtas via SU:s utbildningar i föreläsningsform eller e-utbildning i lärportalen.

För inhyrd personal måste också verksamhetsspecifik strålsäkerhetskompetens säkerställas. Utgångspunkten är att behovet av strålsäkerhetskompetens är specifik för varje verksamhet och därför måste den anpassas för de arbetsuppgifter som den inhyrda personalen ska utföra.

Arbetet ska bedrivas så att lokala strålsäkerhetsrutiner tillämpas. Inhyrd personal ska alltså informeras om de rutiner som finns i den verksamhet man ska arbeta. Detta gäller t.ex. rutiner om användningen av personliga strålskydd.

Externa arbetstagare ska ha samma förutsättningar för att arbeta med samma strålsäkerhetsnivå som SU:s egen personal. Detta gäller t.ex. tillgång till relevant funktionell personlig skyddsutrustning t.ex. skyddsförkläden och blyglasögon.

Alla som handhar utrustning eller radioaktiva ämnen ska ha specifik utbildning för denna utrustning och arbetsmoment. Detta gäller också inhyrd personal. Alla som deltar i medicinska bestrålningar ska förutom handhavandeutbildning erhålla utbildning för specifika behandlings- eller undersökningsmetoder. Om utrustning används för patientbestrålningar eller om det är arbetsmoment som direkt påverkar behandlingar eller undersökningar ska arbetsmomenten gås igenom innan den externa

arbetstagaren utför första behandlingen eller undersökningen självständigt.

En checklista bör upprättas för inhyrd personal inom den specifika verksamheten som anpassas efter de arbetsuppgifter som personen ska utföra. Genomgångna moment och utbildningar ska dokumenteras.

För extern personal som arbetar i verksamhet med strålning där arbetsgivaren har tillstånd för verksamheten gäller:

För externa arbetstagare som arbetar för en annan arbetsgivare i SU:s lokaler gäller att ansvarsförhållanden vad gäller strålskyddet ska fastställas i avtalen. Där ska framgå att personalen arbetar under företagets tillstånd för verksamhet med strålning och att det anlitate företaget ansvarar för personalens strålskydd vad gäller kategoriindelning, utbildning etc. Detta kan t.ex. gälla företag som underhåller radiologisk utrustning.

För extern personal som inte arbetar i verksamhet med strålning, men som vistas i lokaler där strålning kan förekomma, gäller:

Om företaget som anlitas inte ska utföra arbetsuppgifter i verksamhet med strålning men ska utföra arbetsmoment i lokaler kategoriserade som skyddat eller kontrollerat område ska arbetstagarna få sådan information så att arbetet kan utföras på ett strålsäkert sätt. Detta kan gälla t.ex. städpersonal eller vaktpersonal. I berörda verksamhetsområden ska det beslutas om denna typ av extern personal ska få vistas inom kategoriserat område utan uppsikt.

Ansvar

Verksamhetschef ansvarar att riktlinjen efterföljs i den egna verksamheten.

Relaterad information

Verksamheter som frekvent anlitar inhyrd personal eller frekvent har andra externa arbetstagare i lokalerna ska ha framtagna rutiner för detta.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Charlotta Lundh, (chajo18), Sjukhusfysiker 1:e

Granskad av: Peter Gjertsson, (petgj1), Områdeschef

Godkänd av: Boubou Hallberg, (bouha1), Sjukhusdirektör

Dokument-ID: SU9771-677637494-226

Version: 5.0

Giltig från: 2026-03-19

Giltig till: 2028-03-19